

Da kure po zimi dobro nesejo, jim je treba dovolj toplote in hrane. Skrbeti moraš za dober kurjak, kjer ni premrzlo, po dnevi se pa morajo kure gibati in je dobro, če imajo kaj brskati. Zjutraj in zvečer jim dajaj toplo, mehko hrano, odpadke mesa in masti, koruzo, konopljino zrnje, oves, pšenico itd. Posebno jih je treba zvečer dobro nakrmiti, da se po noči v njih razvija več toplote. Za nosenje jajec je dobro, dajati jim večkrat kaj zelenega, pa tudi pesek, vapno, zasekan čebulj (luk), stolčeno poprovo zrnje, ki se pomeša med kuhano hrano.

Pege od rdečega vina spraviš lahko iz perila. Namoči one dele, na katerih se poznajo rdeče pege, v vroče mleko in pusti, da se močijo kakih 24 ur. Potem se dajo lahko izprati in naposled se dotično perilo splavi v mrzli vodi.

Blato iz jarkov izvozi pred zimo na njivo ali travnik, če ga hočeš rabiti za gnoj. Zima. sneg, dež in vetrovje veliko pomaga, da se blato razkroji. Če se izvozi še-le spomladi, velikokrat škoduje zeliščem, ker je preoster gnoj. Tako blato je najboljše za luk, bob ali fižol.

Mah na travnikih moraš odpraviti. Ta je eden najhujših sovražnikov na travnikih. Če se hitro ne odpravi, izsesa tla in zaduši vse boljše trave in najboljši travnik vniči. Živina pa se ga tudi ne dotakne. S posebno brano za travnike ali pa tudi z navadno, če si one ne moreš kupiti, prav močno povlači in razdrapaj one dele, kjer se je prijel mah. To se zgodi zdaj v pozni jeseni ali pa zgodaj v spomladi. Tudi to pomaga, če pred zimo potrosiš mahovino s peskom do šest centimetrov na debelo. Poleg tega pa moraš tak travnik, kakor hitro mogoče z močnim kompostom dobro pognojiti.

Kako se shranjujejo orehi? Letos je bilo pri nas na Slovenskem precej orehov, vsaj po nekaterih krajih. Ko pa o Božiču gospodinje delajo potice in jih otroci vesijo na „betlehem,“ spoznajo, da jih je dosti na nič prišlo. Orehi se ohranijo zdravi in okusni, ako jih deneš v kako posodo, potem pa na nje vliješ vročo, močno osoljeno vodo. Potem se seveda osušijo in celo leto lahko imaš friške orehe.

Če vinska posoda pušča, spravi nas lahko v največjo zadrego. V sili si moramo znati pomagati in sicer brž. Kako samašiti? Najbolj navadno mašilo za sode je loj, katerega se poriva med ljukno. Če je razpoka majhna, včasih zadostuje, če je pa večja, treba pomagati tudi s predivom, katerega se pritisne z nožem v rano. Predivo zagrniti je z lojenim mazilom. Da se loj rane prime, treba jo je prej dobro obrisati. Za velike luknje priporočajo tudi zmes iz loja in voska, kateri zmesi se dodá še toliko drobno zmlatega marmrovega praha. Zmes se lahko pred porabo razstopi ali pa vsaj omehča. Tudi cement neki dobro maši velike rane.

## Poučni in zabavni del.

### Prevara.

P. A. Čehov.

— Prihaja li kdo?

Nič odgovora. Čuvaj ne vidi ničesar, a vendar čuje skozi šum vetra in drevja, da prihaja nekdo po drevoredu proti njemu. Noč v marcu, temna in oblačna, se je razprostrla nad zemljo, in zdi se mu, kakor da bi se zemlja, nebo in on sam s svojimi mislimi zlili v nekaj neprodirno črnega. Iti je mogoče samo tipajoč.

— Prihaja li kdo? — zopet vpraša čuvaj, in zazdi se mu, kakor da čuje šepetanje in prisiljen smeh. — Prihaja li kdo?

Da, prijatelj — odgovori starikav glas.

A kdo si?

— Jaz sem popotnik.

— Kakšen popotnik? srdito kriči čuvaj, želeč s krikom zakriti svoj strah. — Kakšen vrag te nosi semkaj? Kaj se potikaš, butec, po noči po groblju!

— Je-li je to groblje?

— I kaj pak! Seveda je groblje! Mar ne vidiš?

— Ah, ah, ah — sveta Marija! — čul se je starikav vzdih. — Ničesar ne vidim, prijatelj, ničesar. — Glej, kak mrak, kaka tema! Ne vidim prsta pred nosom, tak mrak, prijatelj! Ah — ah — ah.

— Kdo si?

— Tujec sem, prijatelj, tuj človek.

— Sami vragi, te nočne ptice. — I tujci! Pijanci — mrmral je čuvaj, umirjen po glasu in vzdihljajih popotnikovih. — Cel božji dan leže, a po noči jih vrag okrog nosi. Toda čul sem, kakor da nisi sam, ampak, vas je več, dvoje, troje.

— Sam sem, prijatelj, sam. Ravno sam . . . Ah — ah — ah, naši grehi . . .

Čuvaj stopi za korak bližje k človeku in nadaljuje:

— Kako si sem dospel?

— Začel sem, dobri človek. Hotel sem v Mitrijevski mlin in zašel.

— Glej, ali tu pelje pot v Mitrijevski mlin? Bedak! V Mitrijevski mlin je treba iti bolj na levo, naravnost iz mesta po državni cesti. V pijanosti si prešel tri vrste preveč. To si se ga nakresal v mestu?

— Nakresal sem se ga, prijatelj, da. Resnica je, nečem zakrivati greha. A kje naj sedaj grem?

— Pojdi, naravnost, naravnost po tem drevoredu, do kraja, potem se takoj obrni na levo in pojdi, dokler ne prehodiš celega groblja, do vrat samih. Tam so vrata. Odpri jih in hodi z Bogom. Pazi se, da ne padeš v jamo. Ako prideš iz groblja, naprej, naprej, naprej, dokler ne prideš na državno cesto.

— Bog ti daj zdravje, prijatelj. Smili se me, sveta Marija. Pelji me ven, dobri človek! Bodi dober in spremi me do vrat.

— No, mi niti v glavo ne pade! Idi sam!

— Bodi dober, za Boga. Ne vidim ničesar, ne vidi se niti prsta pred nosom . . . Tema, tema! Spremi me!

— Da, ravno čas imam koga spremljati! Dovolj bi se nahodil, ko bi se hotel vsacega usmiliti.

— Za Boga svetega, pelji me ven. Ne vidim, in tudi strah me je hoditi sam po groblju. Bojim se, bojim dobri človek!

— Pač si mi sedel za vrat — pravi čuvaj z vzdihom. — No dobro, pojdiva!

Čuvaj in popotnik se premakneta iz mesta. Gresta drug poleg drugega in molčita. Blažen in oster veter jima udarja naravnost v obraz, in nevidljivo drevje spušča, sumeč in vijoč se, debele kaplje na njiju . . . Skoro cel drevored je pokrit z lužami.

— Ne razumem, pravi čuvaj po dolgem molčanju, kako si semkaj prišel? Ta vrata so zaprta. Preko zidu menda vendar nisi prišel. Ako si prišel preko zidu, je to prava sramota za starega človeka!

— Ne vem, prijatelj, ne vem. Kako da sem tu, sam ne vem. To je nekaj čudovitega. Bog me je kaznoval. V resnici, nič drugega ni, nego začaranje; vrag me je zmešal! A ti si, prijatelj, tukaj v resnici čuvaj?

— Da.

— Sam za celo groblje?

— Veter je bil tako močan, da sta se oba za trenotek ustavila.

Čuvaj počaka, da se veter nekoliko poleže, potem odgovori.

— Trije smo, jeden ima vročico, drugi spi. Jaz in on se menjujeva.

— Tako prijatelj, tako, tako. Glej, kak veter! Kaj pa, če tudi mrtveci čujejo!

Ah — ah — ah.

— A od kod si ti?

— Od daleč, prijatelj. Od Volge. Potujem po svetih mestih in molim za dobre ljudi. Reši nas, usmili se Bog!

Čuvaj se za trenotek ustavi, da bi si zapalil pipo. Skriva se za pleča neznanca in zažiga žveplenko. Prva žveplenka osvetli svetlo del drevoreda z desne strani, bel spomenik z angeljem in temen križ; zasveti se druga žveplenka, zaplapola in ugasne radi presilnega vetra, vidi se samo del neke ograje; tretja žveplenka obsveti bel spomenik z leve in desne strani, temni križ in ograjo krog otroškega groba.

— Spavajo pokojniki, spavajo rojenci, — govori popotnik vzdihajoč. — Spavajo bogati in revni, modri in bedasti, dobri in zli.

Vsi so sedaj jednaki. Spavajte do sosednega dne. Imejte nebeško kraljestvo in večni mr!

— Pojdiva sedaj, prišel bo čas, ko bova tudi midva počivala, — pravi čuvaj.

— Tako, tako. Vsi bomo. Ni človeka, ki ne bi umrl. Ah — ah — ah. Naša dela so slaba, vražja misel! Grehi, grehi! Duša mi je revna, prazna, telo grešno! Bog se je razjezil, ni rešitve ne na tem, ne na drugem svetu. Padel sem v grehe, kakor črv v zemljo.

— Da, toda umreti se mora.

— Seveda se mora.

— Tujcu je lažje umreti, nego domačinu . . . — reče čuvaj.

— Tujci so različni. So dobri, ki so Bogu mili, ki pazijo na svojo dušo. A so tudi taki, kateri hodijo po noči po groblju, da-a!

— Kaj govoriš?

— Tako. No, zdi se mi, da so tu vrata. Da, so. Odpri mi, prijatelj!

Čuvaj odpre, tipajoč vrata, prime tujca za roko in reče:

— Tu je konec groblja. Sedaj pojdi naprej, naprej, dokler ne prideš na državno cesto. Ondi je jarek, pazi,

da ne padeš v njega. Ako bodeš na cesti, drži se desne, prav do mlina.

— Ah — ah — ah! vzdihne tujec in se ustavi. — Ali sedaj zopet mislim; čemu grem v Mitrijevski mlin? Kaj za vraga, naj delam tam? Rajši bi ostal pri tebi.

— Zakaj neki?

— I, tako! . . . Pri tebi je veselejši.

— Pač si zadel na veseljaka. Vidim, tujče, da se želiš šaliti . . .

— Seveda želim; — reče popotnik smejoč. — Ah, mili moj, dragi! Dolgo se boš spominjal tujca.

— Zakaj se ga bom spominjal?

— I, tako . . . dobro sem te prevaril . . . Misliš li res, da sem tujec? Ne, nisem tujec . . .

— Ampak?

— Mrtvec . . . Sedaj sem vstal iz groba . . . Se-li ne spominjaš kravarja Gubareva, ki se je obesil? Jaz sem Gubarev . . .

— Nikar ne lagaj!

Čuvaj ne veruje, toda v celem telesu čuti tako velik in mrzel strah, da se odmiče iz mesta in začne brzo iskati vrata.

— Stoj, kam hočeš iti? pravi popotnik, prijemši ga za roko. — Ha, glej, kakšen si! Čemu me misliš zapustiti?

— Pustite me, — reče čuvaj, želeč mu iztrgati roko

— Sto-oj, zapovedujem ti, da ostaneš in stoj!

— Miruj besni pes! Ako hočeš še živeti, a ti stoj in molči, dokler ti ne zapovem. Nečem prelivati krvi, sicer bi že davno končal, nesrečneš, stoj!

Čuvaju so se tresla kolena. Od strahu zamiži, trese se po celem telesu in se k plotu pritiska. Hoče kričati, toda ni gotov, se bo-li njegovo klicanje čulo do hiše . . . Poleg njega stoji popotnik in ga drži za roko . . . Dve, tri minute so potekle v molku.

— Jeden leži v vročici, drugi spi, a tretji vodi ptujce — govori popotnik. — Krasni čuvaji, vredni plačila. Ne, ne, brate, lopovi so bili vedno vestnejši od čuvajev. Stoj, stoj, ne premakni se . . .

Minulo je v molčanju pet, deset minut. Naenkrat donese veter neko žvižganje.

— No, sedaj pojdi, — reče popotnik, spustivši roko. Pojdi in hvali Boga, da si ostal živ.

Popotnik istotako zažvižga, hiti k vratom in čuje se, kako preskoči rov. Čuvaj je drhtel še vedno, sluteč nekaj hudega, odpre negotovo vrata, jih zapre in beži z zaprtimi očmi nazaj. Ko je hotel vstopiti v glavni drevored, začuje brze korake in šepetajoč glas:

— Si li ti tu, Timotej? Kje je Mitka?

Ko je prešel drevored, opazi v mraku komaj vidno svetlobo. Čim bližje je svetlobi, tem močneje sluti neko zlo.

— „Zdi se mi, kakor da je svetloba v cerkvi“, misli si. — Od kod je? Usmili se, Bogorodica! In res!“

Čez jedno minuto stoji čuvaj pod razbitim oknom in zre s strahom na altar . . . Mala voščena sveča, katero so bili lopovi pozabili ugasniti, trepeče v vetru, ki prihaja skozi okno in tvarja dolge, temne sence na razmetani obleki mašnikov, na razbitem tabernakelju, na sledovih stopinj krog altara . . .

Preide trenutek in strašno besneči veter na groblju ponese čudne glasove v daljavo . . .

## Novice.

— **Osebne vesti.** Občinski svetnik ljubljanski gosp. dr. M. Hudnik je odložil svoj mandat. — Poštarjem v Zagorju ob Savi je imenovan gosp. Dragotin Huth, doslej poštar v Mojstrani. — Sanitetni koncipist v Kočevju gospod dr. Frid. Seemann je poklican v ministrstvo na službovanje.

— **Deželni zbori** so sklicani in sicer kranjski na dan 30. decembra, goriški na dan 27. decembra, štajerski pa na dan 28. decembra. Istrski, koroški in tržaški niso sklicani sedaj.

— **Nove razglednice.** Akademski slikar I. Vavpotič je naslikal v spomin humorista Aleševca razglednico. Faun drži v desni roki portret Aleševca izza njegove moške dobe, z levo roko pa se naslanja na zadnjo sliko Aleševca. V ozadju je glava prvega lista „Brenclja“, na levi strani pa Aleševčeva rojstna hiša. Razglednice je založila gospa B. Šever. Čisti dobiček je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda.

— **Podporno društvo pomočnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko** steje letos 80 članov in bode meseca februarja imelo 13letnico od svoje ustanovitve. Rezervni zaklad znaša letos okolu 6500 kron. Društvo je preosnovano tako, da ima svoj podporni in bolniški zaklad, zato naj bi noben pomožni uradnik ne zamudil šteti se člana tega važnega društva za bori — 2 kroni na mesec! — Le tisti, ki so že 60. leto svoje dobe prekoračili, ne morejo pristopiti kot člani.

— **Božičnica revnih šolarjev in šolaric.** Kakor že dolgo vrsto let, tako se je tudi ltos pod predsedstvom ces. svetnika Murnika ustanovil damski zbor v svrhu, preskrbeti revnim šolarjem za Božič obleke, obutev in jedil. V tem odboru so bile gospe dr. Tavčarjeva, gospa Tereza Kleinova in gospodične Josipina Kleinova, Jelica Lozarjeva, Ivanka Premkova in Julija Premkova. Božičnica se je vršila v nedeljo in je bilo obdarovanih 200 otrok. Udeležili so se božičnice tudi deželni predsednik baron Hein s soprogo, magistratni svetnik Vončina, ravnatelj Levec in Šubic, učiteljstvo in mnogo dam. Nadučitelj gosp. Gabršek je izrekel zahvalo damam in ces. svetniku Murniku, ki že 30 let požrtvovalno deluje na polju človekoljubja. Darila sta razdelili eksclenca baronica Heinova in gospa dr. Tavčarjeva s pomočjo družih dam. Slavnost se je zaključila z deklamacijami dveh šolskih otroč.

— **Jubilejska ubožnica v Ljubljani** se otvori dne 31. decembra t. l.

— **Umestna beseda.** Z ozirom na uprav grozna podražanja stanovanj, ki so v marsikaterem slučaju do cela neopravičena, se je v zadnji seji občinskega sveta ljubljanskega oglasil ravnatelj Šubic in neopravičena podraževanje krepko obsodil.

— **»Obrambno društvo«** so ustanovili konservativni krogi v Ljubljani. Prav, a morda bi bilo koristnejše, če bi se skrbelo, da se nič ne zgodi, kar ni prav. Menda se razumemo.

— **Izpred sodišča.** Gospod župnik Košir na Colu pri Vipavi je bil obsojen na 20 kron globe, ker je colskemu županu gosp. Rovanu očital, da je falsificiral imenik volilcev.

— **Umetno barvana kaša.** V Ljubljani in po deželi se prodaja zadnja leta svitlorumena kaša kot „ogrška“ kaša, ki dala domači kaši konkurenco. Dr. E. Kramer, ravnatelj kmetijskokemičnega poskušališča v Ljubljani, kaleremu se je zdela stvar sumljiva, preiskal je več vzorcev te kaše kemično ter našel, da je takozvana „ogrška“ kaša umetno barvana. Trije vzorci so bili barvani s „Kurkuma“ barvilom, jeden pa s katranovim barvilom „Echtgelb“. Ta barvila sicer niso zdravju škodljiva, ako se pa pomisli, — kakor so pokazala kemična preiskavanja dr. E. Kramerja — da ima domača kaša isto redilno vrednost kot „ogrška“, torej umetno barvana nima družega namena kot ljudi s tako manipulacijo varati. Liter „ogrške“, barvane kaše stane v Ljubljani 28 vin., domača pa 20 vin., torej stane konsumenta barvilo, katero je brez pomena, 8 vin. pri litru kaše.

— **Postojinski vodovod.** Cesar je potrdil od deželnega zbora sklenjeni zakon glede postojinskega vodovoda.

— **Ciril-Metodov koledar** za leto 1902 je kot stenski skladni koledar letos v prvo obelodanil kamniški tiskar Anton Slatnar. — Že poprej smo se uverili o tem, kako je tej novi tiskarni prav zelo mar lepe oblike in pravilnosti v tisku. In v tej sodbi nas potrjuje pričujoči koledar. Na čelu nosi Slatnerjev nastenjač krasni podobi sv. Cirila in Metoda. Posneti ste po Jurij Šubičevem umotvoru, ki ga vidiš v stranskem altaru cerkljanske berkve na Gorenjskem. — Na to je tiskan koledar s svetniškimi imeni v taki čisti slovenščini, kakor je dosedaj nismo brali niti v enem koledarji v naši besedi. S tem je povedano v koledarjevo pohvalo dovolj. Ta čista slovenščina ustreza uprav namenom družbe sv. Cirila in Metoda, koje slednja izjava hoče tudi po pravilnosti svojih spisov poučevati svoj rod. Pod tem koledarjevim besedilom je skladovnik za vsak dan. Skladovniku na desni in levi pa je natisnjena družbina kronika, kakor ja do sedaj ni bilo še brati nikjer. V tej kroniki je natančno zaznamovano leto in dan šestnajsterim družbinim velikim skupščinam, ter imena in letnice po družbi do sedaj ustanovljenih zavodov. — Ker je vsaki deseti koledarjev izvod družbin dobiček, sezite Slovenci po njem! Ta koledar ni, kakor so včasih podobnosti, čednim sobam le za navlako — ta Ciril in Metodov koledar je lep in najlepši sobani v pravi kinč. Naročite si ga in prepričate se resničnosti pričujoče priporočitve. Velja pa 1 krono 40 vinarjev in na 12 naročenih koledarjev je eden brazplačen.

— **Shod dr. Šusteršiča.** V nedeljo je imel poslanec dr. Šusteršič shod, na katerem je razpravljaj o državnozbornskih in domačih zadevah. Zborovalci so mu votirali zaupanje.

— **Deželni zbor istrski.** Laški listi se bavijo mnogo z vprašanjem, kdo postane namestnik dež. glavarja istrskega. V obče so mnenja, da bo zopet imenovan dosedanji glavar Campitelli, da pa sprejme ta glavarsko čast samo, če bo njegovim namestnikom imenovan kak Italijan, in ne kak Hrvat, kakor doslej.

— **Korupcija v občinskih upravah v Istri,** kar jih je v italijanskih rokah, je občeznana in se izkaže vsak čas pred kakim sodiščem. Sedaj stoji pred porotniki v Rovinju bivši blagajnik občine Motovun, L. Corazza, ki je občino ogoljufal za lepe tisočake.

— **Velike vojaške vaje v Istri.** Prihodnje leto se bodo vršile velike vojaške vaje v Istri in sicer ob morski obali, ker bo sodelovala tudi mornarica. Vaj se udeleži vse vojaštvo, kar ga spada k III. voju (Gradec) in kar ga je pod vojnim zapovedništvom v Zagrebu in v Zadru.

— **Prestop v slovensko katoliško cerkev.** V soboto so vložili vsi prebivalci cerkvene občine Boljunec politič-